

PUBLIC ACCESS 2010 : 11

Nyhetsbrev om radio, TV, film och andra medier

- mediepolitik, yttrandefrihet och teknik -

7 december 2010

www.publicaccess.se

ledare

Syndabockarna finns i Washington

Nu får vi en i förtid en framtida historiebeskrivning som är betydligt intressantare än den är upprörande. Detta tycker förstås inte makthavare i Washington, som vägrar kommentera innehållet i 250.000 dokumenten eftersom de fortfarande betraktas som hemliga. Istället skjuter man vilt på budbäraren. Fox Channel och Sarah Palin liksom en del andra inom tokhögern vill dessutom fängsla WikiLeaks grundare på livstid – och en del kräver t.o.m. dödsstraff. *(Läs även notis under Allmänt)*

Oväsendet döljer den verkliga skandalen. Washington har minst sagt varit naiv med sin bedömning att hundratals dokument kan förbli hemliga om dessa samtidigt kan vara tillgängliga tusentals personer med formell tystnadsplikt men på lägre ansvarsnivåer. Den samlade inkompetensen på hög nivå förvånar. Ingen kan väl tro annat än att i exempelvis svenska regeringskansliet med 4.000 anställda endast en mycket begränsad grupp med utrikesministern i spetsen får läsa diplomatiska rapporter. De amerikanska dokumenten hade blivit spridda över världen även utan WikiLeaks.

Tongångarna i Washington liksom i en del europeiska huvudstäder börjar lukta kinesisk yttrandefrihet och ropen på kontroll av nätet är illavarslande. Det finns all anledning för demokratins vänner att, liksom "Reportrar utan gränser", känna djup oro över de märkliga reaktionerna och ha ökad beredskap inför mäktiga krafter som vill strypa nätet. De handlar inte endast om den politiska makten utan också om kommersiella krafter, som Berlusconi och Murdoch, som sannolikt gärna ser Internet förvandlas till ett globalt kabel-tv-nät som man kan sälja prylar och underhållning i.

Dags för digitalt FM

Det är tydligt att tröskeln för ett globalt genombrott för digitalradio är hög. Skälen kan vara att de system som redan utvecklades under 90-talet, som DAB och IBOC (HD-Radio), redan är föråldrade. DAB ersätts av det nyare och bättre DAB+, men det dröjer innan de tre DAB-länderna Danmark, Norge och Storbritannien kan skifta ut sina redan etablerade DAB-nät. Australien och Schweiz har startat med DAB+, men vad gör hundratalet andra länder? Kanada har sagt nej både till amerikanska HD-Radio och europeiska DAB. Det finns mycket PUSH i frågan, men inget PULL alls. Det är stora public servicebolag som driver på DAB; knappast lyckligt ovetande lyssnare som inte hör några problem med sin FM-mottagare. Åtskilliga lyssnar även på FM-radio i sina mobiler.

DAB+ är ett tekniskt sett utmärkt system, men handlar det om "overkill"? Behöver vi lyssnare så många fler radiokanaler som kan erbjudas? Särskilt nu då internetradion kompletterar vårt FM-utbud med cirka 18.000 radiostationer liksom händiga funktioner som podradion. En svaghet i DAB-systemet är den begränsade räckvidden i jämförelse med FM-radion. Ju högre frekvens ju fler sändare behövs för att täcka in till fullo.

fortsättning nästa sida

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**, Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Redaktionen: redaktion@publicaccess.se tel 0733-249750
Om abonnemang och annat: <http://www.publicaccess.se>

Runt om i världen provar man sig nu sig fram med det fransk-tyska-svenska systemet DRM (Digital Radio Mondiale) som har gjort det möjligt att digitalisera såväl AM (kort-, mellan- och långvåg) liksom FM. DRM kan inte erbjuda samma möjligheter till ett stort kanalutbud via multiplexer som DAB och DAB+, men är å andra sidan ett transparent och robustare system eftersom man sänder på samma frekvenser som tidigare och dessutom kan sända analogt och digitalt samtidigt på samma frekvens. Det är sannolikt att stora länder som Brasilien, Ryssland och Indien kommer att välja DRM tack vare den bättre räckvidden per sändare. Med exempelvis en enda digital mellanvågssändning når man vidsträckta områden med tillfredsställande ljudkvalitet.

Det kan bli möjligt att en digital övergång också kan innebära att man väljer DAB+ för nationella kanaler och digitalt FM (d.v.s. DRM+) för lokala radiostationer som inte har råd att ingå i stora system med muxar. Denna möjlighet har redan övervägs av den danska resp. brittiska mediemyndigheten.

Det är hög tid att Teracom, vid sidan av sina försökssändningar med DAB+ i Stockholm med omnejd, också testar digitalt FM. Kan man i Tyskland, Frankrike och Sri Lanka så kan man väl i Sverige? Dessutom bör nog Sveriges Radios omvärldsbevakning ifråga om framtida digital radio göras med ett bredare perspektiv.

En norsk-svensk demokratiparadox

Grundförutsättningen för ideellt drivna icke-kommersiella tv-kanaler är den amerikanska eller tyska modellen med public access d.v.s. lokala kanaler som kabelbolagen måste distribuera utan kostnad. Mest känt som public access eller öppen kanal.

I Norge finns redan från starten 2009 av det digitala marknätet plats för en Öppen kanal. Regeringen och stortinget såg till att detta blev ett lagstadgat utrymme som nu används av organisationslivet för rikssändningar i "Frikanalen". I Sverige har "öppna kanaler" – av byråkraterna numera kallade "lokala sändarorganisationer" – funnits sedan 80-talet med lagstadgad kostnadsfri distribution i kabelnäten numera i såväl analoga som digitala nät liksom i bredbandsnät som sänder tv (ip-tv).

Kabelnät i Norge, till skillnad mot i Sverige, är *inte* ålagda att distribuera en "Åpen kanal" utan kanalen sänds "bara" i etern. Med tanke på den höga andelen kabelhushåll i Norge når därför Frikanalen nu endast 30 % av hushållen (Många som kan ta emot "bakkenettet" men även har tillgång till kabel väljer dessutom ofta det sistnämnda eftersom kanalutbudet är så mycket större). I Sverige har man motsatta problem. Öppna kanaler har inte tillgång till det marksända nätet (som staten äger) eftersom kanalerna bjuds ut enbart på basis av ekonomisk bärkraft (samhällsnytta eller kulturella krav existerar icke). Många amerikanska skräpkanaler kommer och går i marknätet. Även om nya radiolagen förbättrat räckvidden för öppna kanaler kommer man aldrig kunna nå hela befolkningen. Detta skulle etersändningar kunna garantera.

I alla länder med öppna kanaler eller community media är verksamheten levande demokratiprojekt. Varken Norge eller Sverige har således kunnat nå ända fram och kunnat säkerställa att dessa kanaler når hela befolkningen på samma sätt som public service och kommersiell tv. Det borde vara en självklarhet att norska regeringen ser till att Frikanalen får fri distribution – *must-carry* - i kabelnäten. Samtidigt kan ju svenska regeringen fundera närmare på varför en Öppen Kanal i Sverige inte får en naturlig plats etern utan måste låsas fast i en trådbunden distribution. Kanske det norska och svenska kulturdepartementet borde tala med varandra om saken. Det kan väl inte vara så att någon tvekar om att en fri television skall bli för fri och kunna nå alla medborgare?

Under året har Public Access utkommit med elva utgåvor istället för de planerade tolv. Det har visserligen varit fullmatade utgåvor på ibland 15-16 sidor. Men rätt skall det vara... Prenumeranter kommer att kompenseras nästa år genom att innevarande abonnemang förlängs med en månad.

Redaktionen

radio och tv

BBC-chef varslar om kraftfulla besparingar

Tv-licensavgiften har genom avtal tidigare i höstas frusits på nuvarande nivå till 2017. I en intervju i Guardian säger BBC:s generaldirektör Mark Thompson, att han siktar på årsbesparingar om en halv miljard pund för att försäkra sig om att public serviceföretaget skall kunna fungera i enlighet med de villkor som statts vid senaste licensavtalet. Han räknar med att med effektiviseringar kunna spara in £330 miljoner per år. Detta inkluderar då att få ner kostnaderna för licensavgiftsuppbörden och sikta in sig på licensskolkarna. Han kommer också att spara in på utgifterna för Internet som f.n. kostar £200 miljoner per år. 2014 vill han slå ihop BBC World Service med BBC News; "however well-resourced the BBC is, we cannot afford to run two global news operations".

Thomson vill inte spekulera vad besparingarna betyder för jobben, men han menar att BBC måste kunna verka med en mindre personalstyrka än den nuvarande på 23.000. Han lovar dock ingen tv-kanal eller radiostation kommer att läggas ned p.g.a. resursbrist.

Tv-avgiften i Japan kan ersättas av ny tysk modell

Ett av världens största public servicebolag japanska NHK har inlett en utredning

om sitt tv-avgiftssystem genom att tillsätta en expertpanel med åtta specialister bl.a. inom juridik och ekonomi. Gruppen kommer att lämna sina rekommendationer när tv-sändningar har blivit helt digitaliserade i juli nästa år. Det nuvarande systemet med en tv-avgift har alltmer ifrågasatts bl.a. med tanke på det alltmer ökade tv-tittande på nätet. NHK har bl.a. uppmärksammat de reformer som är på gång i Tyskland. Den tyska regeringen överväger nämligen att slopa systemet med att ta ut avgifter som baseras på tv-innehav. Istället överväger man en public serviceavgift som skall bäras av alla. Avgiften skulle då bli densamma för samtliga hushåll vare sig man har en tv-mottagare eller inte. För företag

tänker man sig en avgift vars storlek sätts i relation till företagets lönekostnader. (Yomiuri)

Holländska UD tar hand om utlandsradion

Medieminister Marja van Bijsterveld har nu föreslagit parlamentet att utlandsservicen inom public service skall finansieras av Utrikesdepartementet fr.o.m. 2013. Fram till dess skall UD besluta om vilka kärnuppgifter som skall gälla Radio Netherlands Worldwide. Andra kommande åtgärder ifråga om public service som medieministern nämnt är att genom sammanslagningar få ner antalet public servicebolag från 21 till åtta. Men ett förslag att lägga ner public services stora orkestercenter i Hilversum, MCO, har dragits tillbaka. Nästa års mediebudget kommer upp i parlamentets underhus 13 december (Media News Network)

SR-chef: Europeiska dagstidningsbranschen har blåst till strid mot public service

Även tidningsbranschen är satt under hård press och att den europeiska dagstidningsbranschen har blåst till strid mot public service. Det är helt begripligt att tidningsbranschen söker en syndabock, menade Sveriges Radios vd Mats Svegfors vid ett arrangemang om Public Service framtid på Finlands ambasad. Men det träffar helt vid sidan av målet. Den stora frågan handlar inte om konkurrens på marginalen mellan enstaka tidningsföretag och public service utan om vad som händer med hela vår demokratiska offentlighet. Läs även *Journalistik 3.0 – medieormen ömsar skinn*

www.sverigesradio.se/medieormen

Ny lag om återanvändning av radio- och tv-program

I radio- och tv-företagens arkiv finns ett stort material inom vitt skilda områden. Materialet speglar i hög grad Sveriges utveckling och är en viktig del av vårt kulturarv. Det finns ett stort intresse från tittare och lyssnare att få ta del av materialet, t.ex. via Internet. För att kunna använda materialet krävs tillstånd från rättighetshavarna. Ofta finns ett stort antal rättigheter till ett och samma radio- eller tv-program. Mycket av materialet är dessutom gammalt. Det blir då ännu svårare att få tag på

alla rättighetshavare. I de fall individuella avtal faktiskt finns kan de vara så gamla att möjligheten att göra program tillgängliga på Internet inte regleras. I dag kan det därför vara svårt eller näst intill omöjligt för radio- och tv-företagen att träffa de avtal som behövs för att återanvända äldre produktioner.

Regeringen föreslår därför i en proposition att det skall bli lättare att få till stånd heltäckande avtal om återutnyttjande av materialet i radio- och tv-företagens arkiv. Det sker genom att en ny s.k. avtalslicensbestämmelse införs i upphovsrättslagen. Bestämmelsen gör det möjligt för radio- och tv-bolagen att träffa avtal med rättighetshavarnas organisationer om återanvändning av egenproducerat material. Sådana avtal binder även rättighetshavare som står utanför den avtalsslutande organisationen. Det blir därför lättare att träffa avtal om återutnyttjande. Till skydd för upphovsmännen införs en möjlighet att meddela individuella förbud mot användningen.

Bestämmelser om avtalslicens finns redan i upphovsrättslagen på andra områden där det förekommer massutnyttjanden av upphovsrättsligt skyddade verk. Ett radio- och tv-företag får redan i dag sända ut vissa verk, t.ex. musik, i radio och tv med stöd av avtalslicens. Den nu föreslagna bestämmelsen om avtalslicens har dock ett vidare tillämpningsområde. Den gäller för alla typer av verk, även film. Bestämmelsen ger dessutom möjlighet att såväl sända repriser i radio- och tv som att göra material tillgängligt för användare på Internet. Radio- eller tv-företaget måste dock ha producerat programmet självt och det måste också ursprungligen ha sänts före den 1 juli 2005. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft 1 april 2011.

television

Oppositions-tv sänder nu i Burma

Burmas största beväpnade etniska grupp United Wa State Army har gett tillstånd för Democratic Voice of Burma (DVB) att sända via marksänd tv i det område som man kontrollerar i nordöstra Burma. DVB började sända tre dagar innan oppositionens ikon Aung San Suu

Kyi släpptes ur sin husarrest. Tidigare har den 30.000 man starka armén endast tillåtit DVB att sända via satellit. Men nu vidareänder man satellitsignalen via en slavsändare för de som inte kan ta emot via satellit. *This makes people happy*, sade en talesman för UWSA. *Not everyone here understands Burmese language but still they can see the footage and images on the TV. For example, the day when Daw Aung San Suu Ki was released, people recognised her and realised she was free.*

DVB har konkurrens av 24 andra tv-kanaler, inkluderat den statliga MRTV och kanaler i Kina och Thailand. Men enligt *Reportrar utan gränser* i Paris ser två tredjedelar av burmeserna regelbundet på DVB tv-sändningar från Oslo, som är det enda inhemska alternativet till den tv som kontrolleras av militärdiktaturen. Det finns cirka 600.000 wa, som är en kinesisk minoritetsgrupp, i Burma och ca 350.000 i Kina.

Reklamfritt Channel 4 kan bli BBC-variant

Michael Grade, som tidigare har varit ordförande för såväl BBC som ITV, vill att offentligägda Channel 4 skall förvandlas till ett offentligt finansierat tv-bolag som finansieras helt av tv-licensen och blir helt oberoende av reklamintäkter. Grade menar att BBC har råd att förlora en halv miljard pund av sina licensintäkter om £3,6 miljarder per år. Denna summa bör sedan ges till Channel 4 som därmed kan förvandlas till en mindre version av BBC. *It's pretty obvious to any outside observer – and certainly to me as an ex-chairman – that the BBC could be much more efficiently run*, sade Grade.

Grade menar att Channel 4 inte kan fortsätta som en kommersiell kanal i en tid när reklamintäkterna krymper; *It faces a long, slow decline in audience share, inexorably matched by reducing income*. Han säger också att Channel 4 redan nu inte lever upp till sitt uppdrag att producera kontroversiella program för en mindre publik eftersom man jagar tittarsiffror för att öka vinsten. *As its audience share continues to fall – now below 10% – it would be*

released from the increasing pressure to compromise its public service remit in order to generate advertising revenue. Grade menar att hans förslag kommer att säkra Channel 4:s framtid och återinrätta en kreativ konkurrens för BBC samtidigt som idag kommersiella konkurrenter främst ITV kommer att stärkas genom att få en ökad del av reklammarknaden. Michael Grade är nu Torypolitiker och sitter i Överhuset. (MediaGuardian)

3D sätter fart på tv-försäljningen

Försäljningen av tv-mottagare har rusat i Japan sedan man börjar förbereda sändningar av världens första dramaserie i 3D. Det handlar om *Tokyo Control* en dramaserie i tio delar i trafikledningsmiljö som sänds av Fuji Television januari. Sedan följer en räckta 3D-produktioner med sport, dokumentärer och musikvideos. (Asia Pacific Broadcasting Union)

Sändningen av eftermiddagsfilm i TV4 fälls

Granskningsnämnden ansåg att de utdragna krigsscenerna var av sådan karaktär att de kunde verka skrämmande för barn. Filmen visades med start kl. 15.30, en tidpunkt då det fanns risk att barn tog del av sändningen. Mot den bakgrunden fann nämnden att sändningen stred mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft i TV4:s sändningstillstånd. I filmen förekom närgångna scener med sårade människor och scener där människor dödades. Filmen innehöll effektfyllt ljud med bland annat musik, skrik och skottlossning.

Förnyade sändningstillstånd för Öppna Kanaler

Myndigheten för radio och tv har gett förnyat s.k. förordnande för Öppna Kanalen i Skövde, Jönköpings Lokal TV-förening och Öppna Kanalen i Stockholm tills vidare dock längst till och med 31 december 2013. Ett förordnande ger den lokala kabelsändarorganisationen rätt att utan kostnad disponera ett bestämt utrymme (högst en kanal) i varje kabelnät inom en kommun såväl analogt som digitalt. Sedan 1 augusti inkluderas även ip-tv d.v.s. bredbandsnät som sänder regelmässigt tv.

Tre förordnanden löper ut februari-april 2011. Dessa kan förnyas efter ansökan. Tillstånden kan också utsättas för konkurrens av andra icke-kommersiella aktörer. Förordnandet för

Föreningen för Sändning i Lokal-TV i Uppsala löper ut 13 februari 2011, för *UmeTV Öppna Kanalen* 20 mars 2011 och för *Södertälje lokal-TV förening* löper ut 22 april 2011.

www.radioochtv.se

www.opnakanalen.se

Bakgrund

De sändningstillstånd som staten kallar "förordnanden" utfärdades tidigare för s.k. lokala kabelsändarföretag. I den nya radiolagstiftningen används istället begreppet "lokala kabelsändarorganisationer". I Norge och Tyskland används begreppet "öppen kanal" även i lagtexter.

Det finns idag 25 lokala icke-kommersiella kabelsändarorganisationer. 15 av dessa är medlemmar i Riksförbundet Öppna Kanaler – ett nätverk som bl.a. bedriver programutbyte. Begreppet "lokal-tv" har under senare år fått en alltmer minskad användning. Det har blivit allt vanligare att en lokal kabelsändarorganisation kallar sig "öppen kanal" och dessutom har ett utbud som blandar lokalt, nationellt och globalt innehåll.

Läs mer om den tredje mediesektorn på

<http://www.fritelevision.se>

TV3:s brott mot reklamregler skall stoppas

MTG:s danska kanaler TV3, 3+ och 3 Puls överträder nästan varje dag gränsen för hur många minuters reklam som får visas i tv i Danmark. Eftersom TV3 har sitt säte i London har Radio- och tv-nämnden nu begärt att den brittiska mediemyndigheten ingriper. Man vill också att Ofcom stoppar reklamavbrotten i film och andra program i TV3 liksom hos SBS. Enligt en mätning är reklamtiden 20-25 procent längre än tillåtet per timme. *Nævnet er overrasket over, at en i øvrigt seriøs aktør overskrider reglerne i det omfang*, säger nämndens ordförande Christian Scherfig. Enligt medieforskaren Frands Mortensen på Aarhus Universitet har Ofcom menar att Storbritannien tjänar på att tv-stationerna finns i landet och har inget intresse av att agera ordningsman. *Men et nyt mediedirektiv giver mulighed for at gå til EU-kommissionen, hvis der ikke sker noget. Og når det gælder TV3s reklameovertrædelser, så svigter Ofcom sin tilsynspligt, hvis de ikke griber ind*, säger Frands Mortensen till Politiken. (TV-Nyt)

Maktspel om norska TV 2

TV 2 är Norges och har en position som motsvarar TV4 i Sverige. A-pressen, som ägs av LO

och Telenor (!), är nu på väg ut ur sitt delägarskap. Nu pågår ett spel om makten i Norges näst största mediehus och största kommersiella tv-kanal. Det spekuleras inom TV 2 att Telenor kommer att köpa A-pressens aktier i samarbete med Bonnierägda svenska TV 4. Svenska TV4:s vd Jan Scherman har länge haft en nordisk vision för sitt företag och har i flera år talat om behovet av en konsolidering av den nordiska tv-marknaden och de kommersiella, nordiska allmän-tv-bolagen. Telenor och Bonnier har samtidigt också arbetat allt tätare på den nordiska marknaden.

Möjligheten för att ägarsituationen i TV 2 kan ändras har dykt upp till följd av att dagens två ägare; Egmont och A-pressen, för en månad sedan inte längre är bundna av den punkt i avtalet när man köpte Schibsted och förband sig att inte sälja ut förrän tidigast om tre år. Mycket pekar nu på att Telenor, Bonnier och Egmont kan bilda allianser i kampen om danska TV2, som skall säljas ut av danska staten.

Kulturministern aktualiserar ändring av medieägarlagen

I fredags kunde norska kulturministern Anniken Huitfeldt och TV 2-chefen Alf Hildrum skriva under ett nytt tv-avtal som säkrar TV 2 merintäkter från kabel-tv-distributörerna. Samtidigt råder osäkerhet kring Telenors ägarpost i A-pressen och ägarskapet i flera av de andra mediekoncernerna (se notis ovan).

Kulturminister Huitfeldt vill nu gå igenom medieägarskapslagen på nytt även om hon till Kampanje förnekar att detta har något sammanhang med den senaste tidens händelser. *Det står i statsbudsjettet vi la frem tidligere i høst. Vi signaliserte allerede da at vi vil ha en gjennomgang av medieeierskapsloven, säger*

hon. Vi vil gå gjennom medieeierskapsloven på nytt og det vi vil ha særlig fokus på er digitalt innhold og vertikal integrasjon.

Huitfeldt menar att orsaken till en ny översyn av lagen har att göra med den nya situationen knuten till nya medier. *Samtidig ser vi at distributørene spiller en større rolle enn tidligere.* Redan 2007 lade Huitfeldts föregångare Giske fram en proposi-

tion om «Kringkasting i en digital fremtid». Nu kommer kulturministern att följa upp detta i statsbudgeten för nästa år. Det kan vara tal om en ny utredning som skall arbeta fram ett förslag om en ny medielag.

Strängare ägarskapsregler kan innebära problem för Telenor om koncernen kommer in som ägare i TV 2. Telenor äger redan idag Nordens största distributör Canal Digital, en tredjedel av RiksTV (motsvarar svenska Boxer), och 45 procent av tv-kanalene TV 2 Zebra och TV 2 Sport. Ett uppköp i TV 2 ger Telenor full kontroll i det digitala marknätet (66 procent) och förstås ökad kontroll i TV 2-bolaget. (Kampanje)

Fakta: Telenor var en gång i tiden Televerket (som Telia i Sverige) och är idag en internationellt verksam media- och telekomkoncern med 33.000 anställda. Norska staten kontrollerar bolagen genom att äga 54 % av aktierna.

Nationellt nät för internet-tv i Kina

Ett nationellt nätverk för ip-tv har byggts meddelar den statliga radio-, film- och tv-myndigheten. Man har byggt nätet med två nivåer; en central nivå som används för program till hela landet och en lokal nivå som används för sändningar i specifika regioner. Kapaciteten är 100 tv-kanaler med normalstandard, 15 HD-kanaler och 20.000 timmar beställ-tv (VOD). Nätet är redan i bruk för pilotsändningar i undernät i regionerna Sichuan, Hubei, Beijing, Shenzhen and Shandong. (Xinhua)

Franska gratiskanaler i marknätet kan bryta om EU-regler

Frankrike har fått två månader på sig att besvara klagomål från Europakommissionen om att tilldelningen av fria digitala marksända kanaler till privatägda Canal Plus, TF1 och M6 kan strida mot konkurrensvillkoren. Det sätt hur kanalerna tilldelades, att kompensera kanalerna för övergången från analog till digital tv, kan strida mot kommissionens regler om transparens och icke-diskriminering. Enligt en lag 2007 får kommersiella kanaler som tidigare sände marksänt analogt, d.v.s. just Canal Plus, TF1 och M6, automatiskt s.k. bonuskanaler (vid sidan av sina huvudkanaler) i DTT-nätet. Men nya aktörer i nätet som NRJ,

BFM, Bolloré, AB och Lagardère har ifrågasatt om detta är lagligt. (Advanced Television)

Tv-kanal för olympiader

Amerikanska olympiska kommittén (USOC) har återigen lagt fram planer om en egen kabelkanal för sändningar från olympiaderna. F.n. har NBC ensamrätt till sändningar i USA, men vinterspelen 2014 och sommarspelen 2015 har ännu inte fått sitt tv-bolag. USOC vill diskutera det planerade kabelbolaget med Comcast så snart det bolaget har gjort klart sitt förvärv av NBC Universal. NBC har betalt \$2 miljarder för 2008 och 2010. USOC vill matcha de dedicerade 24-timmars kanaler som drivs av National Football League (NFL) och Major League Baseball. USOC fick överge liknande planer 2009 efter motstånd från Internationala Olympiska Kommittén, men man är mer optimistisk om att komma igång denna gång.

Södra Afrika har valt digital-tv

Regionen har en befolkning om 250 miljoner i 14 länder förutom Sydafrika. South African Development Community (SADC) har nu valt en gemensam digital-tv-standard nämligen den europeiska DVB-T2 med MPEG4-kompression. Den skall vara i bruk i medlemsstaterna fr.o.m. 2014. Tidigare har Brasilien och Japan bedrivit en lobbykampanj för att få södra Afrika att istället välja den brasiliansk-japanska standarden för digital-tv (se Public Access nr 8 2010).

Högt ljud i tv-reklam stoppas

Representanthuset har nu med acklamation gett slutligt klartecken för ett lagförslag som stoppar reklamköpare från att höja ljudvolymen när ett reklamavbrott startar. Bakom förslaget står kongressledamoten Anna Eshoo (D-CA) som äger att det var hennes egna "earsplitting experiences" som fick henne att driva frågan. Hennes kontor har hört av många som gett henne sitt stöd. Nu återstår bara presidentens underskrift på förslaget som innebär att mediemyndigheten FCC åläggs att inom ett år fastställa en standard som koordinerar ljudnivån i reklamen med de reguljära programmen. Lagen kommer att gälla alla tv-företag inklusive kabel och satellit. (AP)

Utbildningsradion först på iTunes U

På UR:s nya sida på iTunes U kan man ta del av mer än 400 föreläsningar och seminarier med några av Sveriges bästa föreläsare. Tv-programmen kan laddas ned direkt till datorn. *Lanseringen av UR på iTunes U är ett led i vår strävan att stärka Sverige som en av de ledande kunskapsnationerna. En digital motorväg står öppen direkt till studenter och lärare och vi har ett omfattande och viktigt innehåll att bidra med,* säger UR:s vd Erik Fichtelius. UR Samtiden är den första redaktionen på UR som aktivt arbetar med att publicera sina program öppet och tillgängliga för alla. *UR ska givetvis vara där studenterna är och vi är glada att som första public servicebolaget i Europa även nå vår publik via iTunes U,* säger Lena Allerstam redaktionschef på UR Samtiden. www.ur.se/samtiden/ur-samtiden-som-podcast/

Debatt:

Public service-modellen urholkas med realityprogram

Realityprogram är, i sig själva, ett hot mot människors massmediala verklighetsuppfattning. Vi lever i en extremt fikcionaliserad tid, vilket gör klassisk journalistik utsatt på ytterligare ett sätt som om det inte räckte med alla de andra sätten skriver bl.a. Andreas Ekström kulturjournalist på Sydsvenskan i en krönika i Journalisten. Han frågar sig vad är det för slags människa som inte har en susning om skillnaden mellan dokumentär och ickedokumentär film? *Jo: det är reality-människan. Som har lärt sig att det engelska ordet för "verklighet" i själva verket betyder "påhittat, regisserat, orkestrerat, tillfixat, manipulerat". Eller i ett ord: överklighet. Sveriges Television betar sig aningslöst genom att sända "Ung & bortskämd". Dels eftersom själva genren är direkt skadlig för de journalistiska genrer som SVT rimligen bör värna först. Dels eftersom allmänhetens förtroende för public service-modellen alldeles säkert undermineras varje gång SVT gör något som TV3 eller Kanal 5 kan göra i stället.*

Det är allvar nu, jag önskar att SVT:s ansvariga förstod det. Tro inte att public service-modellen är evig. Tro inte att folks betalningsvilja för licensen är oändlig. Tro inte att riksdagen alltid kommer att ha politiker som kan

samla majoritet för det system vi har i dag,
menar Ekström
Läs hela krönikan på
<http://www.journalisten.se/>

radio

digitalradio

Lång väntan på DAB+

I Storbritannien har utbyggnaden av digitalradio i teknikformatet DAB nått längst. Men inget tyder på att en uppgradering av DAB+ skulle ligga runt hörnet. De som väntar på DAB+ måste rusta sig med en stor portion tålamod menar radiokonsulten James Cridland. Ett av de stora fördelarna med DAB+ skulle vara en bättre ljudkvalitet än DAB, men det ger Cridland inget för. Han pekar på att Australien som nu använder DAB+ att har valt att sända med en bitrate på 48 kps AAC+ vilket motsvarar det som numera mest används på DAB nämligen 128 mps M2. Den större kapaciteten på DAB+ är inte heller relevant menar han. De muxar (kanalknippen) som finns idag är nämligen inte ens fullt utnyttjade så den platsen man tjänar in på DAB+ betyder inte några merintäkter för de företag som driver muxarna.

I Storbritannien har nu vart tredje hushåll en DAB-radio och om man tar hänsyn till hur ofta man köper nya apparater så menar Cridland att DAB-standarden bli kvar mycket länge. Men om man som ett nytt land står i begrepp att introducera digitalradio enligt detta system så skall man naturligtvis börja med DAB+ menar Cridland. Förutom i Storbritannien är det endast i Danmark och Norge som DAB är etablerat. (Radionytt DK)

Reklamradiostationer vägrar delta i DAB-kampanj

Kommersiella radiokoncerner inklusive Capital Radio-ägarna Global Radio och Smooth Radios GMG Radio/Bauer, meddelar att de inte kommer att sända julreklam som främjar DAB förrän regeringen och BBC investerar mer i digitala radiosändare. Kommersiella operatörer är helt enkelt inte intresserade av att inve-

stera i digitala kanalknippen (muxar) som inte kan bli lönsamma.

Den kommersiella radiosektorn lägger ut ca £20 miljoner per år på utveckling av digitalradio. Men i sektorn säger man att en digital övergång 2015 endast kan ske om BBC satsar £15 miljoner per år. *Commercial radio operators are currently in discussions with government about the funding of local DAB coverage. Until those discussions are resolved, we understand that some stations felt it would be inappropriate to run the digital radio Christmas campaign*, säger en talesman för Radio-Centre, en som representerar den kommersiella radiosektorn. Digital Radio UK, som samordnar den digitala övergången tror dock att andra radiostationer kommer att delta i kampanjen "Digital radio, more to love". En motkampanj kan bli aktuell och lyssnarna får då höra "A DAB radio may be for Christmas but might not be for life".

En nyttoinriktad analys av digitalradio liksom en undersökning av konsumenternas intresse för att betala för den nya tekniken kommer att lämnas till regeringen i slutet av nästa år. (Daily Telegraph, Media Guardian)

Första testet av digital FM i Asien

DRM-konsortiet har nu genomfört tester av DRM+ i Colombo på Sri Lanka. Man gör detta i samarbete med lokala telekommyndigheterna, Sri Lankan Broadcasting Corporation (SLBC), Deutsche Welle och Asian-Pacific Broadcasting Union (ABU).

Apple söker patent på radioapp

Apple har lagt in en patentansökan för en radioapplikation till Iphone och Ipad, skriver Patentlyapple.com. I den nya appen kan man välja FM- och mellanvågsstationer i listor och på en karta. Dessutom ska det gå att lyssna på betalradio från satellitradion Sirius XM. I ansökan nämns också att Apple har planer på en radiomottagare för företagets stationära och bärbara datorer. En applikation för FM-radio finns sedan förra året i Ipod Nano, men har saknats i andra Ipod-modeller och i Iphone. (Radionytt)

Brittisk närradio växer mest

Omkring 11 miljoner briter kan nu lyssna på community radio. Antalet har ökat med 17 % på ett år och 36 % sedan 2008 rapporterar

mediemyndigheten Ofcom. Sedan den tredje radiosektorn öppnades för fem år sedan startar nu en ny station i genomsnitt var tionde dag. Nu finns 181 aktiva radiostationer och ytterligare 30 ligger i startgroparna att inta etern via FM och AM.

En typisk community radiostation har en liten räckvidd upp till 5 km radie och drivs non-profit (icke-vinstutdelande). *The Community Radio Annual Report provides an encouraging picture of the state of community radio in the UK. In general, it's been a challenging few years for the radio sector. Community radio has shared these challenges. Despite this, it continues to deliver local content and other community benefits. It is a genuine success story, and a great credit to the thousands of volunteers and enthusiasts that make it happen,* säger Ofcoms chef Ed Richards

Genomsnittsstationen engagerar 75 frivilliga om året. Cirka 40.000 timmar ger 15.000 originalsändning på frivillig basis varje vecka. Totalt bidrar frivilliga ideella krafter till 2 miljoner radiotimmar per år. Chris Jones på Harborough FM säger: *One of the most satisfying achievements is watching people who initially came to us with little or no broadcasting experience being transformed into very competent community radio broadcasters.* Ett stort antal radiostationer betjänar minoritetsgrupper. Exempelvis Diverse FM i Luton som sänder på bl.a. bengali, hindi, gujarati, urdu, pahari, polska, arabiska, swahili och patwa. Flera stationer ger också fördelar för landsbygden som Tempo FM i Wetherby (West Yorkshire). *Creating a new focus for the area through the medium of radio, by linking the various communities within the associated towns has been a great achievement,* säger Stuart Robinson på Tempo FM.

Det som är grundläggande för den nya brittiska community radio är småskaligheten och att man skall kunna ge sociala fördelar till ett eller flera lokalsamhällen. Detta är dessutom ett villkor för ett sändningstillstånd. T.ex. att kunna involvera de som är funktionshindrade och bundna till sina hem. shmuFM i Aberdeen har tillsammans med flera andra organisationer skapat ett heltidsprogram för att utbildning av fängelsefångar. Detta inkluderar produktion och sändning av radioprogram. *The scheme*

has provided encouragement, motivation and support to prisoners who continue to develop their skills, post release, which has contributed towards a break in their cycle of re-offending, säger Murray Dawson på shmuFM.

Ett annat villkor för sändningstillstånd är att man lämnar årsrapport och ekonomisk redovisning till Ofcom varje år. En genomsnittstation kostar att driva per år £74.500. Största finansieringskällan är offentliga bidrag (37 %), som kommuner (8 %), Konstrådet, hälso- och utbildningsorganisationer och skilda källor i National Lottery. För de flesta stationer är intäkter från reklam tillåtna, men sådana får enbart användas non-profit d.v.s. för radiostationens drift. Senaste året kom även £348.000 från kulturdepartementet via Community Radio Fund (4%).

En tredje omgång om utfärdande av sändningstillstånd för community radio övervägs nu av Ofcom.

Hela Ofcoms rapport kan hämtas här:

<http://www.departementet.se/ofcom/cr-rpt10.pdf>

Internationell närradiokonferens avslutad

Den tionde globala konferensen för community radio AMARC10 i La Plata Argentina samlade för en månad sedan mer än 500 aktiva från 87 länder. I sitt avslutningstal uppmanade den nyvalde ordförande för AMARC, María Pía Matta, till ökad solidaritet för förföljda radiostationer och ett fördjupande av community radios uppdrag inför mänsklighetens utmaningar på 2000-talet.

Den nya styrelsen för AMARC:

Maria Pia Matta, ordförande, Chile
Emmanuel Bouterin, vice ordf, Frankrike
Franklin Huizies, kassör, Sydafrika
Marcelo Solervicens, generalsekreterare
Maria Eugenia Chávez, Women International Network, Mexiko
Ashish Sen, Indien
Oumar Seck Ndiaye, Senegal
Carlos Aparicio, Mexico
Sony Esteus, Haiti
Silvia Richardson, Kanada
Wilna Quarmin, Ghana
Sawsan Zaida, Jordan.

Mer information på <http://amarc10.amarc.org>

Reportrar utan gränser fördömer jakten på WikiLeaks

Reportrar utan gränser (RSF) i Paris har fördömt blockeringen, cyberattackerna och politiska påtryckningar gentemot cablegate.wikileaks.org, som avslöjar amerikansk diplomatisk kommunikation. RSF är bekymrad över de extrema uttalanden som amerikanska myndighetspersoner gör angående WikiLeaks och dess grundare Julian Assange. RSF är chockat hur WikiLeaks stoppats på servrar i Frankrike och USA efter politiska påtryckningar.

ar. Dessa länder kommer nu i nivå med den yttrandefrihet som gäller i Kina. RSF menar att det är domstolar, inte politiker, som skall besluta om en webbplats skall kunna stängas. RSF säger att detta är första gången man ser hur den internationella samfundet försöker stoppa en webbplats som arbetar med principen om öppenhet. (RSF)

<http://wikileaks.renout.nl/>
<http://213.251.145.96/>

Medier bidrog till förortskonflikt

En forskningsrapport om oroligheterna i Rosengård 2008 visar att medier bidrog till konflikterna. Flera av de ungdomar och yngre män som deltog i upploppen såg mediebevakningen som ett av skälen till att starta bråk. *Det är intressant att ungdomarna var så väldigt medvetna om mediernas roll. Flera tyckte att det var viktigt att bråken med polisen syntes i medier, att uppmärksamheten gjorde det intressant*, säger Carina Listerborn, forskare på institutionen för Urbana studier på Malmö högskola. *Ungdomarna sade bland annat att "det är bra att Sverige och Europa får se hur det är här"*, säger hon. Obalanserad rapportering där Rosengård lyftes fram som en farlig och okontrollerbar stadsdel bidrog också till stigmatiseringen, enligt rapporten. Ungdomarna hade också koll på vilka journalister de ansåg "skrev bra" om oroligheterna. *Det var*

väldigt medvetet vilka man valde att skrämma och inte. Det visar att de här ungdomarna verkligen läser svenska tidningar, vilket man ofta hör att de inte gör, säger Listerborn. (Journalisten)

Lobbykampanj mot riksdagens reklamotstånd

I tio aktuella riksdagsmotioner krävs ökad reglering av reklammarknaden. Sveriges annonsörer tänker bekämpa dem nästa år med hjälp av en lobbykampanj signerad PR-byrå JKL. *Det finns en allmän uppfattning att reklamen är ond. Vi tror snarare att reklamen är väldigt god och vill visa upp alla positiva sidor den för med sig*, säger Anders Ericson vd hos Sveriges annonsörer. Han vill även förändra den generella avoghet till reklam som finns hos politiker. *Man ser reklamen som något som fördyrar, försvårar och fördummar. Du vinner alltid poäng om du klankar ner på reklam.* En fråga han vet har varit aktuell för diskussion tidigare är att förbjuda reklam för kaloririk mat för att motverka fetman i samhället. *Tänk om någon av våra ministrar kunde säga att reklamen är viktig. Tack vare reklam och annonspengar har vi fria medier i landet. Det tror jag inte många tänker på, att reklamen är väldigt viktig för en fungerande demokrati*, säger Ericson. (Resumé)

Danska mediestödet utreds

Kulturministern har utsett en utredning som skall utarbeta ett underlag för regeringens kommande beslut om det offentliga mediestödet. Utredningskommittén, som består av mediefolk och experter, har i uppdrag att undersöka olika modeller för det framtida stödet. Ordförande blir tidigare finansministern Henning Dyremose.

Medieområdet udvikler sig med stor hast. Der kommer nye medieformer til, og der sker en sammensmeltning af medierne på flere medieplatforme – som f.eks. aviser, radio, tv og internettet. Mediestøtteudredningen, der kom sidste år, gav et glimrende overblik over udviklingen. Nu vil vi have undersøgt, hvordan mediestøtten kan bidrage til den nødvendige udvikling, fornyelse og rationalisering i branchen uden samtidig at smide barnet ud med badevandet, säger kulturminister Per Stig Møller.

Utredningens utgångspunkt är att det framtida mediestödet skall tillförsäkra att alla medborgare får ett utbud med mångfald och allsidighet samt med hög kvalitet. Det skall också ge kunskap och kultur samt relevant samhällsinformation och debatt som har betydelse för ett demokratiskt samhälle. Utredningens förslag skall ligga inom de ekonomiska ramarna för det nuvarande stödet till press, radio och tv. I direktiven fastslås också att Danmarks Radio även i framtiden skall vara en stor licensfinansierad public serviceverksamhet. Utredningen skall också hålla en offentlig höring om frågorna så att brukarintressena kan ingå i övervägandena. En rapport skall lämnas till regeringen senast 1 oktober 2011.

2007 var kostnaden, för det totala mediestödet 6.400,5 miljoner danska kr (= 8.960 miljoner svenska kr) enligt mediestödsutredningen 2009. Av detta gick 61 % till elektroniska medier och resterande till tryckta medier (dagstidningar och tidskrifter). Största delen av mediestödet; DEK 3.326,4 milj kr gick till public servicebolaget DR. Så gott som hela stödet till elektroniska medier inklusive lokal/regional icke-kommersiell radio/tv finansieras genom tv-avgiften (numera medieavgiften) . Statens stöd till medierna är DEK 1.387 kr per dansk i jämförelse med DEK 748 kr per svensk. Läs mer om mediestödet i Public Access nr 10 2009.

Varannan spanjor läser tidningarna på nätet

Spanjorerna tycker om att läsa dagstidningar, men det finns en stark ökning av andelen som föredrar att läsa på nätet hellre än på papper. Enligt en rapport från *Nationella observatoriet för telekommunikationer och informations-samhället* läser hela 49,7 % av befolkningen tidningarna på nätet. Detta sker mestadels på datorer; enbart 7,1 läser via mobiltelefoner och liknande.

Ledande mediekoncern i Spanien säljs till utlandet

Grupo Prisa, den mediekoncern som bl.a. äger Spaniens ledande dagstidning El Pais håller på att tas över av USA-baserade Liberty Acquisitions Holdings Corp och andra investerare. Affären kommer att i stora delar reducera Prisas skuldberg på €4,8 miljarder, men Prisa

kommer att behålla den redaktionella kontrollen i El Pais. Prisa äger förutom El Pais radio och tv-bolag och är verksam i 22 länder. (Business Week)

personnytt

Nya Sveriges Radiouppdrag

Till kanalchef på SR Radio Stockholm har utsetts **Åsa Paborn**. *Det känns fantastiskt roligt att komma tillbaka till*

Sveriges Radio efter

10 år utanför huset.

Att få leda och

utveckla kanaler och

inhåll tillsammans

med några av landets

vassaste medie-

människor ska bli

otroligt spännande

och är för mig ett

drömjobb, säger

Paborn om det nya jobbet. Hon är sedan 2006 programdirektör vid SBS Radio AB. Där har hon ansvarat för, drivit och utvecklat det nationella nätverket Mix Megapol, samt flera lokala stationer. Åsa Paborn började sin radiobana som reporter och programledare på Radio Västmanland 1987, men har även jobbat som kanalproducent på Radio Uppland och journalist på SVT i Malmö och Göteborg och på samhällsredaktionen på SR. Publicistisk chefserfarenhet har hon från åren som programchef på P3 1996-2000 och som redaktionschef på Utbildningsradion 2000-2006 innan hon kom till SBS Radio. Hon är också ledamot i Radioakademin. (Foto: SR)

Till kanalchef på SR Malmö har utsetts **Anne Sseruwagi**. Hon har arbetat på Sveriges Radio under lång tid, bland annat som redaktionschef och nyhetschef. Anne Sseruwagi har under sin tid på SR bland annat varit verksam som redaktionschef på SR International, nyhetschef på Sisuradio, nyhetsreporter och programledare. Nu senast har hon haft uppdrag som personalkoordinator på SR:s programenhet.

Lena Henriksson har utsetts till ny informationschef på Sveriges Radio. Lena Henriksson har erfarenhet av informationsarbete från TV4, UR och Sveriges Radio. *Det känns otroligt inspirerande och det måste vara Sveriges roligaste informationsjobb jag fått. Det ska bli spännande att tillsammans med alla duktiga medarbetarna få utveckla informationsarbetet, möta nya behov och hitta*

nya sätt att kommunicera. För mig går den interna och externa kommunikationen hand i hand och

dialog och delaktighet är två viktiga delar i ett företags kommunikation, säger Henriksson. Hon kom till SR 2001 och har sedan dess varit verksam som pressinformatör, samordnare för presstjänsten, projektledare på

informationsavdelningen och sedan april i år som tf informationschef. (Foto: SR)

Sveriges Radios vice vd **Cilla Benkö** har valts in i Executive Board i EBU, European Broadcasting Union. Hon nominerades som gemensam nordisk kandidat av samtliga public servicebolag i Norden. *Public Service i Europa är hårt pressat, i vissa länder av politiska skäl, i andra av finansiella svårigheter. Till detta kommer ett allt mer ökat kommersiellt utbud och nya sätt för publiken att ta till sig detta, säger Cilla Benkö. Min uppgift inom EBU blir att arbeta för ett starkt och självständigt Public Service även i framtiden. Public servicebolagen ska*

fylla samma viktiga roll för publiken som vi gör i dag, oavsett vilken plattform publiken väljer att möta vårt utbud på. EBU, som har funnits i 60 år, är världens största organisation för public service-radio och tv. EBU har 86 nationella medieorganisationer som medlemmar, däribland SR, SVT och UR samt TV4 från Sverige.

evenemang

Köpenhamn 17-18 mars 2011:

RADIODAYS EUROPE

På konferensen möts kommersiell radio och public service i Europa. Man kommer att hålla mer än 30 seminarier under två dagar på Tivoli kongresscenter. Många namnkunniga från intressanta företag står på talarlistan bl.a. Russ Buckley Google, Jon Mitchell Spotify, Clive Dickens Absolute Radio UK, Sharon Dastur Clear Channel/Z100 New York, USA, Tim Davie BBC, Bettina Bendix DR, Dean Cappello WNYC/NPR New York, USA, Robert Ruckstuhl DRS3 Schweiz, John Simons GMG-Radio UK. Mer om programmet på www.radiodayseurope.com

Public Access
önskar alla läsare en
God jul
och
ett riktigt
Gott Nytt År 2011

